3. PROGRAMMAVERANTWOORDING CRISISBEHEERSING

3.1. Algemeen

De afdeling Crisisbeheersing heeft vijf collega's op tijdelijke basis aangenomen om de coronawerkzaamheden uit te voeren. Zij hebben voor een deel ook drie langdurig zieke collega's vervangen. Bij Crisisbeheersing hebben wij op dit moment te maken met een relatief hoog verzuimpercentage van 12%; VRF-breed is dit ruim 4%.

In ons Jaarplan 2021 hebben we een verdeling gemaakt tussen de coronawerkzaamheden en de reguliere werkzaamheden. Tot en met maart hebben we ons hoofdzakelijk gericht op de ondersteuning van de crisisorganisatie; vanaf april is er meer ruimte gekomen voor de reguliere werkzaamheden. Eind oktober hebben we de reguliere werkzaamheden – waaronder vakbekwaamheidsactiviteiten - weer deels afgeschaald.

3.2. Behaalde resultaten

Coronawerkzaamheden

Na het in werking treden van de TWM (Tijdelijke Wet Maatregelen covid-19, 1 december 2020) zijn de bevoegdheden van de VRF-voorzitter teruggegaan naar de burgemeesters. De coronapandemie is echter nog niet over en afstemming op bestuurlijk en ambtelijk niveau is gewenst om verbinding te houden tussen gemeenten, het rijk en de partners. Dit heeft geleid tot een nieuwe coördinatiestructuur per januari 2021. Met o.a. een Bestuurlijk Afstemmingsoverleg (BAO) en een Operationeel afstemmingsoverleg (OAO). Naast het delen van en informeren over de actuele situatie omtrent het coronavirus in Fryslân, is in het BAO afstemming geweest over:

- Een regionaal en éénduidig handelingskader voor alle Friese gemeenten over toezicht op en handhaving van de maatregelen om het coronavirus te bestrijden;
- De maatschappelijke impact van de coronacrisis op de inwoners van Fryslân. Het Fries Sociaal Planbureau en VRF gaven antwoord op de vraag op welke wijze gemeenten de gegevens uit de onderzoeksrapporten van het FSP konden gebruiken voor hun herstelbeleid. Ook gingen zij in op de vraag hoe we de maatschappelijke impact kunnen blijven monitoren;
- De evenementenkalender en het mogelijk maken van een 'vliegende start' als evenementen weer mogelijk zouden zijn. De afdeling Crisisbeheersing heeft afstemming georganiseerd tussen gemeenten, GGD, Politie en Brandweer. In gezamenlijkheid is er een handelingskader opgesteld. De adviseringsstrategie voor de evenementenorganisatoren was continu gebaseerd op de landelijke lijn; helaas gingen er in 2021, net als in 2020, nagenoeg geen festivals door.
- De preparatie op de jaarwisseling 2021-2022. In het BAO is afstemming geweest over de evaluatie van de jaarwisseling 2020-2021, de aanbevelingen die uit deze evaluatie zijn gekomen ("vroegtijdig in verbinding met de jongeren, uniformering APV-regelgeving carbidschieten") alsmede de preparatie op de jaarwisseling 2021-2022 ("een jaarwisseling met wederom een vuurwerkverbod, handhaving openbare orde, veiligheid van onze hulpverleners).

Reguliere werkzaamheden
Onderstaand een overzicht van de bestuurlijke relevante werkzaamheden:

- *Nieuw Rampbestrijdingsplan Vliegbasis Leeuwarden*
    - Het Algemeen Bestuur heeft op 8 juli 2021 het nieuwe Rampbestrijdingsplan Vliegbasis Leeuwarden vastgesteld. Dit plan, dat op 1 augustus 2021 in werking is getreden, vervangt het oude rampbestrijdingsplan dat dateerde van 1 december 2016.

Nieuw Regionaal Crisisplan
Het Algemeen Bestuur heeft op 15 december 2021 het nieuwe Regionaal Crisisplan 2022-2025 vastgesteld. Hiermee is de basis voor de inrichting van onze crisisorganisatie voor de komende vier jaren geborgd; het plan trad op 1 januari 2022 in werking.

Ontwerp Regionaal Risicoprofiel 2022-2025 en Beleidsplan 2023-2026
De Bestuurscommissie Veiligheid heeft op 25 november 2021 kennisgenomen van het ontwerp Regionaal Risicoprofiel en het proces om te komen tot een nieuw Beleidsplan. Beide documenten zijn (met informele en formele inspraakprocedures voor gemeenteraden) vastgesteld in het Algemeen Bestuur van 15 december 2022.

- *Overdracht Meldkamer Noord-Nederland en RCC aan Politie*
    - In het eerste kwartaal van 2021 is de Meldkamer Noord-Nederland formeel overgedragen aan de Landelijke Meldkamer Samenwerking (LMS) van de Politie. Daarnaast heeft VRF haar 2/3 aandeel in het eigendomsrecht van het RCC verkocht aan de politie; sindsdien huurt VRF deze ruimte van de politie.
- *Omgang crisisorganisatie met spontane burgerinitiatieven*
    - Uit het evaluatierapport van de containercalamiteit (IFV, juni 2019) kwam naar voren dat Veiligheidsregio's nog geen beleid voerden omtrent de omgang met spontane burgerhulp tijdens rampen en crises én dat dit veiligheidsrisico's met zich mee kon brengen. De Bestuurscommissie Veiligheid heeft op 16 juni 2021 het Visiedocument spontane burgerinitiatieven vastgesteld. Daarna is er gewerkt aan een operationele Handreiking die op 24 november 2021 is vastgesteld door het Bestuurlijk Waddenzeeoverleg van de Coördinatie Regeling Waddenzee (CRW). De handreiking beschrijft een stappenplan voor de crisisfunctionarissen, dat beschrijft hoe zijmet burgerinitiatieven om kunnen gaan.
- *Inzetten crisisorganisatie (24-7 paraat)*
    - In 2021 is de crisisorganisatie ingezet bij GRIP-inzetten (14 in totaal) en bij niet GRIP-inzetten (langdurige vorstperiode, vogelgriep, containers overboord geslagen op de Noordzee, stroomuitval Ameland, brand in machinekamer Koegelwieck, ernstige kwetsbaarheid in software Log4j).

4. PROGRAMMAVERANTWOORDING BRANDWEER

4.1. Algemeen

Het virus heeft voor het tweede jaar op rij grote impact op onze organisatie gehad. Een reguliere taak als evenementenadvisering lag volledig stil en voorlichting over brandveiligheid ging slechts beperkt door vanwege bezoekrestricties op bijvoorbeeld zorglocaties. Ook kon opleiden en oefenen vaak niet in fysieke vorm. Lagere organisatorische kosten en uitgekeerde vrijwilligersvergoedingen hebben daardoor financieel tot een positief saldo van circa €XXXX geleid. De in 2020 opgelopen achterstand op het oefenprogramma dachten we in 2021 in te kunnen halen, maar dat is niet gelukt.

Ditzelfde geldt voor het opleiden. Zoals eerder aangekondigd verwachten we de komende jaren een inhaalslag te maken. Bovendien moet een aantal cruciale functies geworven worden, waarvoor opleiding nodig is. De voltijd officiersopleiding is hier een voorbeeld van. De reeds gevormde bestemmingsreserve moet derhalve met € 100.000 uitgebreid worden naar € 900.000, zodat de manschappen vakbekwaam worden en blijven.

Door schaarste op de markt liepen levertijden van materialen fors op. Dit kwam door een gebrek aan grondstoffen en het coronavirus. Wij hebben hierdoor een aantal geplande investeringen moeten opschuiven, zoals de vervangingen van tankautospuiten. Door scherpe aanbestedingen in het planbare onderhoud proberen we een deel van de prijsstijgingen op te vangen. Deze ontwikkelingen samen leveren voor 2021 een positief resultaat op van circa €XXXX.

4.2. Speerpunten beleidsplan Veiligheid 2019-2022

Speerpunt 'Samen aantoonbaar vakbekwaam'
Tijdens 2021 is verder gewerkt aan het inrichten van de oefenomgeving in het Veiligheidspaspoort. Hierdoor konden we *actuele vakbekwaamheidsinformatie* aanbieden. Het is niet gelukt om *meetinstrumenten voor aantoonbare vakbekwaamheid* verder te ontwikkelen; de mogelijkheid om oefeningen te evalueren ontbrak.

Om het effect van *lerende organisatie* te vergroten is vanaf september gestart met de Programmaraad Incidentbestrijding. Dit gremium heeft als taak om het managementteam gevraagd en ongevraagd te adviseren over ontwikkelingen, en bestaat uit vertegenwoordiging uit alle functionele, geografische en repressieve gebieden. De eerste ervaringen zijn erg positief.

Speerpunt 'Samen aantoonbaar paraat'
In september is de tijdelijke *brandweerkazerne in Oudega* officieel in gebruik genomen. Vanaf deze locatie zal de komende vijf jaar uitgerukt worden, totdat de nieuwe kazerne gereed is. Alle manschappen zijn in het voorjaar geslaagd voor hun opleiding. De opleidingen bevelvoerder en chauffeurs zijn gestart en nog in volle gang.

Om meer *inzicht in de geleverde brandweerzorg* te krijgen is vanaf 2021 één van de positieve effecten van Veiligheidspaspoort merkbaar: repressieve eenheden geven na een inzet structureel een terugkoppeling over repressieve of beheersmatige aspecten van hun optreden. Leer- en verbeterpunten kunnen zo sneller hun weg vinden. Dit leidt tot een veiliger (arbo) en effectiever optreden.

Ten aanzien van het aantoonbaar maken van onze paraatheid zijn nog de nodige stappen te zetten. Uit een pilot onder vrijwilligers bleek dat het gebruik van slimme pagers veel potentie heeft. Desondanks kreeg de gebruiksvriendelijkheid en techniek van huidige op markt aanwezige pagers een onvoldoende.

Er is ingezet op het gebruik van roostersystemen op posten waar dit nog niet werd gedaan, en we zijn gestart met het vervangen van randapparatuur. Experimenteren met laten werken van beroepsmedewerkers op een post, heeft een positief effect heeft op onze paraatheid.

Speerpunt 'Risicogericht en risicobewust samenwerken'
In 2021 startten wij met het verkennen van de mogelijkheden in de GEO-omgeving door nieuwe gegevens toe te voegen. Er zijn gegevens opgenomen die bij onze dagdagelijkse taken gebruikt worden, zowel in de koude (advies)fase als in de warme fase bij incidenten. Denk aan gegevens uit het incident risicoprofiel, maar ook *operationele informatie* over objecten (digitale bereikbaarheidskaarten).

Op het gebied van *natuurbrandbeheersing* zijn we erin geslaagd om op de Waddeneilanden tijdelijke repressieve slagkracht te versterken. Op Terschelling is een tijdelijk voertuig gestationeerd voor natuurbrandbeheersingstaken en ook voor Ameland is zicht op contracten om dat op korte termijn te doen. De voorbereidingen voor een nieuw materieelplan om in het kader van grootschalig brandweeroptreden een specialistisch peloton natuurbrand te kunnen leveren, zijn gestart. Daarnaast is voor een aantal natuurgebieden, bijvoorbeeld op Vlieland, een nieuwe Risico Index Natuurbranden (RIN) opgesteld. Ook is gewerkt aan de gebiedsgerichte aanpak. Tot slot zijn in samenwerking met Defensie drie waterputten geslagen in het Drents-Friese Wold.

Reguliere taken Risicobeheersing
Niet anders dan voor de coronacrisis hebben we volop adviseringsverzoeken over bouwaanvragen en ruimtelijke plannen ontvangen. Het is gelukt deze conform geldende afspraken te behandelen. Qua brandveiligheidscontroles zijn we er grotendeels in geslaagd deze volgens voorgenomen planning uit te voeren. De niet uitgevoerde controles zijn meegenomen in de planning voor 2022. Wat opvalt is dat het aantal evenementenadviseringen lager was dan, op 2020 na, de jaren ervoor. Dit is logisch te verklaren door de annulering van veel evenementen.

Advisering Risicobeheersing per product 2021	
Productgroepen	**Totaal aantal adviezen/producten**
Advisering omgevingsveiligheid	350 adviezen uitgebracht (329 in 2020)
Advisering brandveiligheid	1.005 adviezen uitgebracht (1.159 in 2020)
Advisering evenementen	40 adviezen uitgebracht (234 in **2019**, 68 in 2020)
Toezicht brandveilig gebruik	839 controles uitgevoerd (962 gepland) 253 hercontroles uitgevoerd

Brandveilig Leven
De coronacrisis heeft een achterstand op het uitvoeringsprogramma van Brandveilig Leven opgeleverd. Veel voorlichtingen op locatie en aan specifieke doelgroepen, bijvoorbeeld in zorgcentra, konden door de maatregelen niet doorgaan. Medewerkers hebben gedeeltelijk andere taken uitgevoerd. Zij voerden controles brandveilig gebruik uit en ondersteunden de GGD.

4.3. Overig behaalde resultaten

Herschikking organisatie-inrichting
Sinds 1 september werken we in een aangepaste organisatie-inrichting. We hebben vier geografische gebieden teruggebracht naar twee en in plaats van vier zijn er nu drie functionele gebieden.

Aanleiding was enerzijds de wens om de organisatie toekomstbestendiger te maken. Mede omdat we na de regionalisering inmiddels alweer zeven jaar in dezelfde structuur werkten. Anderzijds was er de behoefte om de dagelijkse aansturing van de organisatie te versterken. Bijkomend voordeel van de herschikte inrichting is dat het aantal beroepsmatige functies verlaagd is. Hiermee is geld vrijgespeeld om uitdagingen in de begroting op te vangen.

Evaluatie Dekkingsplan 2.0
Dit jaar is het Dekkingsplan 2.0 geëvalueerd. Conclusie: het document uit 2017 is nog steeds een stevig fundament voor de inrichting van de Friese brandweerzorg. Het algemeen bestuur heeft het advies gekregen om een herziene versie van het Dekkingsplan 2.0 opnieuw vast te stellen voor de komende vier jaar. Friese gemeenten hebben sinds eind van het jaar de mogelijkheid een zienswijze kenbaar maken. Op basis daarvan wordt tijdens de vergadering van het algemeen bestuur op 10 maart 2022 een besluit genomen.

Datahuishouding op orde
De evaluatie van het dekkingsplan heeft laten zien dat zien dat wij de manier waarop wij onze paraatheid en andere operationele prestaties analyseren, moeten verbeteren. Begin van het jaar heeft het bestuur ingestemd met het beleidsvoorstel over navigatie en statussen. Een nieuwe navigatie-applicatie is in gebruik genomen en door meerdere brandweerposten getest. Deze pilot zat eind 2021 in de evaluatiefase, de uitkomsten volgen nog.

Omgevingswet
We liggen nog steeds op schema met de voorbereiding op de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Samen met gemeenten hebben we deelgenomen aan regionale werkgroepen en we zijn aangesloten op het digitaal stelsel Omgevingswet. Tijdens de Bestuurscommissie Veiligheid in juni is voorgesteld de komende jaren met hetzelfde budget te blijven werken. Na inwerkingtreding van de Omgevingswet worden werkzaamheden en uren twee jaar gemonitord. Daarna weten wij wat de impact van de wet is op onze dienstverlening. De bestuurscommissie is akkoord gegaan met een investering van in totaal € 300.000. Hiermee kunnen wij inde overbruggingsperiode 2022, 2023 en 2024 incidenteel dekken.

Taakdifferentiatie
Afgelopen zomer is decharge verleend aan de landelijke denktank die onderzocht heeft hoe wij fundamenteel onderscheid kunnen maken tussen brandweervrijwilligers en beroepsmedewerkers.

Een nieuwe stuurgroep heeft opdracht gekregen om een implementatieplan voor de eerste bouwsteen uit te werken. Deze bouwsteen benoemt dat er in beginsel niet langer gewerkt kan worden met gekazerneerde en geconsigneerde vrijwilligers. Op landelijk niveau wordt gesproken over dekking voor de meerkosten van de implementatie en effecten van bouwsteen één. Ten tweede is de opdracht te onderzoeken wat andere wenselijke thema’s kunnen zijn om toe te werken naar een toekomstbestendig brandweerstelstel.

In opdracht van de minister J en V concludeerden juristen eind van het jaar dat het goed verdedigbaar is dat het Europese recht de taakdifferentiatie niet vereist. Mits het contrast tussen vrijwilligers en beroeps wordt verscherpt. Dit bevestigde de reeds ingezette weg om bouwsteen één te implementeren. Voor nu is deze uitkomst een hoopvolle; er zijn geen draconische maatregelen nodig om de brandweerzorg in Fryslân goed en betaalbaar uit te kunnen voeren.

Energietransitie
De energietransitie brengt nieuwe veiligheidsrisico’s voor de leefomgeving met zich mee. Deze zijn grotendeels nieuw en nog onbekend. Allerlei signalen duiden er op dat er nu actie ondernomen moet worden om op de gevolgen in te kunnen spelen. Een voorbeeld is de grote brand in Noardburgum in mei jongstleden. Daarbij kwamen afvaldelen van zonnepanelen in de wijde omtrek terecht. Branden zoals deze gaan steeds vaker voorkomen en vragen om een andere manier van het bestrijden van een incident. Om aan te kunnen sluiten op landelijke ontwikkelingen, startten wij met het opzetten van een meerjarig programma. Om deze transitieperiode te overbruggen is het nodig om € 300.000 aan financiële middelen te reserveren.

Bouwagenda
In afwachting van besluitvorming over taakdifferentiatie stelden wij grootschalige nieuw- en verbouwplannen uit. Besluitvorming bleef echter uit en een aantal brandweerposten verkeert in minder goede staat. Daarom is de bouwagenda is weer opgestart. Vanwege een financieel risico op de lange termijn is met het dagelijks bestuur afgestemd een eerste tranche uit te voeren. Deze planning loopt tot en met 2026.

4.4. Repressie

Trots zijn we dat het, ondanks opnieuw een lastig jaar, is gelukt onze paraatheid op een hoog niveau houden.

In 2021 zijn we in totaal 3537 keer gealarmeerd voor incidenten. Dat is een daling ten opzichte van 2020 en vergelijkbaar met 2019. Wat opvalt is de toename bij de classificatie leefmilieu. Dit gaat over aantasting van de leefomgeving. Vooral in de zomermaanden zijn veel meldingen van wateroverlast gedaan. Ook in de classificatie gezondheid zien we een stijging ten opzichte van voorgaande jaren. De ambulancedienst is door de brandweer vaker ondersteund met afhijsen of tilwerk. Tot slot valt een daling van het aantal alarmeringen bij de classificatie ongeval op. Het gaat hier veelal om verkeersongevallen.

In 95% van de uitrukken bij prio 1 brand waren we in 2021 op tijd. Hiermee voldoen wij aan de vastgestelde norm in het dekkingsplan 2.0.

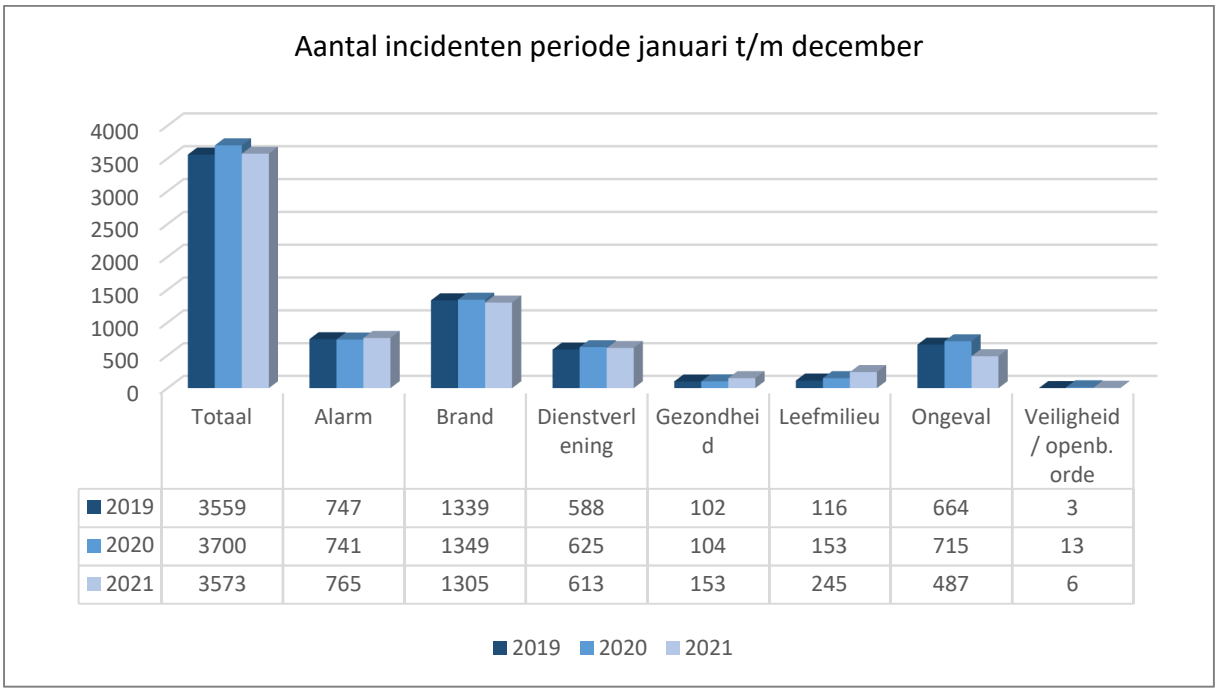

	Totaal	Alarm	Brand	Dienstverlening	Gezondheid	Leefmilieu	Ongeval	Veiligheid / openb. orde
2019	3559	747	1339	588	102	116	664	3
2020	3700	741	1349	625	104	153	715	13
2021	3573	765	1305	613	153	245	487	6

Bron en duiding: kerncijfers incidenten IFV

5. PROGRAMMAVERANTWOORDING ORGANISATIE

5.1 Algemeen

VRF kent vanuit het meerjarenbeleidsplan Organisatie 2019-2022 de thema's digitalisering, duurzaam voorbeeldgedrag en uitstekend werkgeverschap. De crisisorganisatie heeft ook dit jaar een groot beroep gedaan op adviserende en regievoerende medewerkers van de verschillende bedrijfsvoeringsafdelingen. Deze medewerkers hebben een belangrijke rol gespeeld bij het zoeken en opzetten van test- en vaccinatielocaties, realiseren van werkplekken voor bron- en contactonderzoek, werven van het personeel en opzetten van een ict-infrastructuur en leveren van ict-middelen. Al deze werkzaamheden vonden naast de reguliere werkzaamheden plaats. Als gevolg hiervan is er minder dan gepland aandacht besteed aan de hierboven genoemde beleidsthema's.

5.2 Behaalde resultaten

Digitalisering

VRF haar belangrijke beleidspeiler is het verhogen en verbeteren van de digitale dienstverlening. Daarvoor heeft bedrijfsvoering samen met de primaire processen een aantal programma's met een meerjarig karakter ontplooid. Het beter inrichten van de i-functie in de organisatie, het (her)formuleren en vaststellen van informatiebeleid en de sturing op projecten zijn daar drie belangrijke voorbeelden van.

Op het gebied van klantgerichte dienstverlening is de GEO-voorziening geïmplementeerd. Deze bevat geografische data voor eigen gebruik en voor partners, waaronder gemeenten. Met het oog op de Omgevingswet, die naar verwachting op 1 juli 2022 in werking treedt, is er een koppeling gemaakt met de samenwerkingsomgeving.

Het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) is samen met de Omgevingswet een aantal keer uitgesteld, maar staat al wel in de startblokken. Binnen het DSO worden alle gegevens over de fysieke leefomgeving geografisch (op de kaart) en tekstueel (wet- en regelgeving) als geheel gepresenteerd en uitgewisseld.

De jeugdgezondheidszorg werkt, met het programma JGZ 3.0, aan haar toekomstbestendigheid. Hiervan uit wordt er voor alle ouders in Fryslân gewerkt aan het digitaal ontsluiten van 'mijn kinddossier'.
De dataveiligheid binnen VRF is in 2021 verbeterd. Hiermee voldoen wij voor het overgote groot deel voldaan aan de AVG, NEN7510 en aan BIO (Baseline Informatievoorziening Overheid). Vanuit het project BIO/NEN zijn de eerste stappen gezet voor het implementeren van alle eisen. Deze implementatie is eind 2022 gereed (zie ook paragraaf 6.4.10). Ook zijn er een functionaris gegevensbescherming en een privacy-officer in dienst genomen (zie ook paragraaf 6.4.9). Zij hebben onder andere als opdracht om meer bewustzijn te creëren bij onze medewerkers. Ook worden er technische en organisatorische veiligheidsvoorzieningen getroffen.

Het publiceren, monitoren en analyseren van data is van groot belang voor het zicht krijgen en houden op de pandemie en levert belangrijke interne stuurinformatie op. Daarom is de Business Intelligence (BI) doorontwikkeld. Het thuiswerken en het op afstand samenwerken is eveneens ondersteund (zie ook paragraaf 6.4.7) en er is een webinarruimte ingericht om zowel elkaar als onze cliënten en stakeholders te bereiken. Dit is in 2021 een effectief middel gebleken om te communiceren.

Duurzaam voorbeeldgedrag

Het dagelijks bestuur heeft eind 2020 de ambities uitgesproken dat de VRF een wezenlijke bijdrage aan de Sustainable Development Goals moet leveren. Deze ambitie krijgt vorm op drie terreinen: mobiliteit, energietransitie en duurzamer organiseren. Voor de brandweerkazernes zijn blauwdrukken opgesteld en deze zijn leidend voor het uitvoeren van de duurzame bouwagenda. Daarnaast hebben we duurzame thuiswerkplekken aangeschaft en worden nieuwe leveranciers langs de duurzaamheidslat gelegd.

Uitstekend werkgeverschap

In 2019 kreeg Veiligheidsregio Fryslân het certificaat Great Place to Work. De ambitie om hier nog vervolgstappen in te zetten is, als gevolg van de coronacrisis in 2020 en 2021, verlegd naar aandacht voor het mentaal welbevinden van medewerkers. Op de Sharepoint 'Corona en je Werk' kunnen medewerkers informatie vinden over (mentaal) fit blijven en (anoniem) hulp inschakelen. Er zijn diverse live-chats georganiseerd, waar medewerkers rechtstreeks vragen konden stellen aan de directie en het leidinggevend kader. Om zicht te houden op de tevredenheid van medewerkers is, ondanks de crisisstand waarin de organisatie verkeert, eind 2021 toch het onafhankelijke medewerkerstevredenheidsonderzoek Great Place to Work uitgevoerd. Deze hebben wij aangevuld met vragen die specifiek betrekking hadden op het roerige jaar 2021. De uitkomst van de enquete en enkele aanvullende onderzoeksvragen hebben onze organisatie wederom het predicaat Great Place to Work opgeleverd: dé erkenning voor goed werkgeverschap, daar zijn we trots op! Met de aandachtspunten uit het onderzoek gaan wij in 2022 aan de slag.

6. PARAGRAFEN

6.1. Financiering

Financieringsbeleid en afdekken van risico's
Het financieringsbeleid van Veiligheidsregio Fryslân is erop gericht om de risico's voor langere tijd af te dekken met vastrentende leningen. De omvang en looptijd van deze leningen wordt afgestemd op de omvang en levensduur van de materiële vaste activa en gepland binnen de kaders voor de renterisiconorm. Afhankelijk van de situatie op de kapitaalmarkt en de hoogte van eigen financieringsmiddelen (eigen vermogen, voorzieningen en werkkapitaal) bestaat de mogelijkheid een deel (tot de kasgeldlimiet) kortlopend te financieren. Bij de financiering worden geen zekerheden verstrekt en worden geen afgeleide financiële instrumenten ingezet.

Leningenportefeuille en liquiditeit
In 2021 is een nieuwe langlopende lening aangetrokken van € 20.000.000 voor de geplande investeringen van dit jaar. Het verloop van de lening portefeuille is daarmee als volgt:

Saldo per 1 januari	€ 46.686.072
Opname	€ 20.000.000 +
Reguliere aflossingen	€ 5.194.473 -/-
Saldo per 31 december	€ 61.491.599

Met ingang van de begroting over 2020 wordt een omslagrente gehanteerd van 2% voor het toerekenen van rente aan de programma's. De werkelijke omslagrente wijkt niet significant af van het begrootte percentage.

Kasgeldlimiet
Bij het begrotingstotaal (primitieve begroting) van € 86,4 miljoen is de kasgeldlimiet voor 2021 uitgekomen op € 6,9 miljoen (8,2%). Op diverse momenten gedurende het jaar is sprake geweest van een netto vlottende schuld, tot maximaal € X,X miljoen. De kasgeldlimiet werd in 2021 derhalve niet overschreden.

Renterisiconorm
De renterisiconorm voor 2021 is gesteld op 20% van het begrotingstotaal, ofwel € 16,8 miljoen. Dit betekent dat in 2021 voor maximaal € 16,8 miljoen mocht worden afgelost. In 2021 komt het totaal aan aflossingen op € 5,2 miljoen, dat is ruim onder de renterisiconorm. Bij het samenstellen van de leningportefeuille is ervoor gezorgd dat ook in de toekomst de renterisiconorm niet wordt overschreden.

Schatkistbankieren
Sinds 15 december 2013 is de 'Wet verplicht schatkistbankieren' van toepassing. Met ingang van deze datum dient Veiligheidsregio Fryslân haar overtollige liquide middelen aan te houden in de schatkist. Dit met uitzondering van een saldo tot het geldende drempelbedrag, wat voor 2021 is gesteld op € 1.728.000. De naleving van de regeling voldoet aan het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) opgenomen in de toelichting op de balans, als onderdeel 'kortlopende vorderingen'. Hieruit blijkt dat het drempelbedrag niet wordt overschreden.

Bespaarde rente FLO-overgangsrecht
In juli 2018 heeft gemeente Leeuwarden zijn verplichting inzake het FLO-overgangsrecht afgekocht bij de VRF. Uit de ontvangen afkoopsom van € 7,8 miljoen is een voorziening gevormd voor de contante waarde van de verplichting per 1 januari 2018 (€ 7,1 miljoen), het restant is gestort in een bestemmingsreserve. Conform het besluit van het algemeen bestuur wordt de met de afkoopsom bespaarde rente gebruikt om de voorziening (die gewaardeerd is op contante waarde) op te renten (tegen de contractueel afgesproken 2,5%), en om rente toe te voegen aan de bestemmingsreserve.

6.2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) wordt het weerstandsvermogen omschreven als de relatie tussen de weerstandscapaciteit van de organisatie en de risico's waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen. Het weerstandsvermogen kan ook worden omschreven als de mate waarin de organisatie in staat is om omvangrijke tegenvallers op te vangen, zonder dat het beleid hoeft te worden aangepast. De weerstandscapaciteit dient dus om de continuïteit van de organisatie te waarborgen.

Beleid

Het beleid rondom weerstandsvermogen en risicobeheersing is vastgelegd in de beleidsnota 'Weerstandsvermogen 2019-2022'. De hoofdlijnen van dit beleid zijn als volgt.

1. Binnen de gemeenschappelijke regeling wordt geen eigen weerstandscapaciteit aangehouden. In plaats daarvan worden de gemeenten geïnformeerd over de risico's die aanwezig zijn, zodat ze hier rekening mee kunnen houden in hun eigen paragraaf weerstandsvermogen;
2. In de paragraaf weerstandsvermogen worden naast de reguliere risico's ook de risico's opgenomen die mogelijk structurele impact kunnen hebben op de begroting van de VRF (zie kopje 'structurele risico's').
3. De gemeenschappelijke regeling maakt gebruik van een egalisatiereserve. Deze wordt gebruikt om incidentele schommelingen in het resultaat op te vangen. Het saldo van de egalisatiereserve heeft een omvang van tussen de 2% en 5% van het begrotingstotaal.
4. Er wordt geen post onvoorzien aangehouden in de begroting. Het eerder als 'onvoorzien' aangemerkte budget heeft geen relatie met het risicoprofiel, en is daarom omgevormd naar een budget voor bovenmatige personele fricties.

Risico's en weerstandscapaciteit

Sinds de vaststelling van de nota weerstandsvermogen zijn geen wijzigingen opgetreden in de risico's die meewegen voor de weerstandscapaciteit. Dit zijn de volgende zaken:

- Wegvallen van maatwerk- en markttaken: Veiligheidsregio Fryslân voert diverse taken uit die nauw verbonden zijn met de basistaak, maar niet collectief worden uitgevoerd. Voorbeelden hiervan zijn maatwerk Jeugdgezondheidszorg (JGZ), dienstverlening Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en reizigersvaccinaties. Op deze taken wordt deels vast personeel ingezet en er wordt een beroep gedaan op overhead. Daarnaast wordt een winstmarge op deze taken gecalculeerd. Deze zorgt ervoor dat de collectieve basistaak goedkoper wordt. Wegvallen van deze taken zorgt voor zowel incidentele fricties als het vervallen van structurele dekking;
- Fysieke en psychische schade door werkzaamheden: het optreden van personeel en vrijwilligers bij incidenten kan fysieke en psychische schade opleveren, die niet altijd goed te verzekeren is. De gevolgen hiervan kunnen verstrekkend zijn, bijvoorbeeld blijvende arbeidsongeschiktheid.
- Het niet kunnen werven van voldoende kwalitatief personeel, waardoor de taakuitvoering in gevaar komt: bij de huidige arbeidsmarkt is het lastig om voldoende kwalitatief personeel te werven. Dit probleem doet zich voor bij alle organisatieonderdelen. Het gevolg kan zijn dat de kwaliteit van de dienstverlening onder druk komt of alleen kan worden gerealiseerd tegen onevenredig hoge kosten.

Weerstandscapaciteit

De gemeenschappelijke regeling heeft geen eigen weerstandscapaciteit. De risico's die zich voordoen worden daarom in beginsel afgewenteld op de deelnemende gemeenten.

Risico's met mogelijk structurele effecten op de begroting

Voor de komende jaren zijn enkele grote structurele risico's aangemerkt, dit betreft:

Wet normalisering rechtspositie ambtenaren

Door deze wet vallen de meeste ambtenaren per 1 januari 2020 onder het private arbeidsrecht. Personeel in dienst van veiligheidsregio's zijn hiervan voorlopig uitgezonderd, mede door de bijzondere rechtspositie van brandweervrijwilligers. Ook in 2022 kan nog gebruik worden gemaakt van deze uitzonderingspositie. De incidenteel beschikbare middelen van € 100.000 blijven staan tot volgend jaar. Ondertussen is een werkgeversvereniging opgericht, die nodig is om straks tot arbeidsvoorwaarden te komen die passen bij de nieuwe wet. De veiligheidsregio's kunnen hierdoor snel handelen wanneer het personeel van de veiligheidsregio's onder de Wnra valt.

Taakdifferentiatie brandweervrijwilligers
De huidige rechtspositie voor brandweervrijwilligers is in strijd met Europese wet- en regelgeving. In de zomer van 2021 is decharge verleend aan de landelijke denktank die onderzocht heeft hoe fundamenteel onderscheid te maken is tussen brandweervrijwilligers en beroepsmedewerkers. Een nieuwe stuurgroep heeft opdracht gekregen om een implementatieplan voor de eerste bouwsteen uit te werken. Het uitgangspunt: in beginsel kan er niet langer gewerkt worden met gekazerneerde en geconsigneerde vrijwilligers. Op landelijk niveau wordt gesproken over dekking voor de meerkosten van de implementatie en effecten van bouwsteen één. Ten tweede is de opdracht te onderzoeken wat andere wenselijke thema's kunnen zijn om toe te werken naar een toekomstbestendig brandweerstelstel.

In opdracht van de minister J en V concludeerden juristen eind van het jaar dat het goed verdedigbaar is dat het Europese recht geen taakdifferentiatie vereist, op voorwaarde dat het onderscheid tussen vrijwilligers en beroeps duidelijker wordt. Dit bevestigt de juistheid van de reeds ingezette weg om bouwsteen één te implementeren. Hierdoor zullen de initieel verwachte extra kosten lager uitvallen. Daarentegen is het zeker dat voor de implementatie van deze bouwsteen structureel extra kosten moeten worden gemaakt. Het is nog onduidelijk wie deze kosten gaat dragen.

Evaluatie Wet veiligheidsregio's
Tien jaar na de invoering van de Wet veiligheidsregio's heeft de evaluatiecommissie Wet veiligheidsregio's onderzocht hoe de wet- en regelgeving uitpakt. In opdracht van de minister van Justitie en Veiligheid is onderzocht of de wet aansluit bij de huidige situatie. Ook is onderzocht of de wet ons voldoende voorbereidt op toekomstige dreigingen, maatschappelijke ontwikkelingen en ontwikkelingen in de crisisbeheersing in het algemeen. Het nieuwe kabinet zal in 2022 met de conclusies en aanbevelingen aan de slag gaan. Dan wordt ook duidelijk welke veranderingen dit voor Veiligheidsregio Fryslân met zich meebrengt. We verwachten dat deze beperkt zijn; dankzij aanpassingen in onze organisatiestructuur voldoen wij voor een deel al aan de aanbevelingen.

Evaluatie wet gemeenschappelijke regelingen
De evaluatiecommissie Wgr heeft haar onderzoeksrapport naar de doeltreffendheid en effecten van de Wet veiligheidsregio's en onderliggende regelgeving in de praktijk uitgebracht. De commissie concludeert in haar rapport dat vernieuwing van de Wet veiligheidsregio's noodzakelijk is en heeft hiervoor aanbevelingen gegeven. Dit onderwerp zal door het nieuwe kabinet worden behandeld. Ondertussen is de branche wel aan de slag met de aanbevelingen van de commissie. Het is op dit moment nog onduidelijk welke impact dit gaat hebben.

Omgevingswet
De komst van de Omgevingswet (per 1 juli 2022) bevordert de integrale afweging als het gaat om besluiten in de fysieke leefomgeving. Alle aspecten die van invloed zijn, moeten meegenomen worden; en dus zeker ook veiligheid en gezondheid. De introductie van de Omgevingswet gaat nog steeds met veel onzekerheden gepaard. Zo ook wanneer het gaat over hoe groot de vraag vanuit gemeenten daadwerkelijk gaat worden. Het is daarom onzeker op welke wijze de kosten zich zullen ontwikkelen.

Functioneel leeftijdsontslag (FLO)
Door de landelijke netto afspraak hebben wijzingen in diverse wet- en regelgeving, zoals cao-verhogingen, directe financiële gevolgen op het FLO. Ontwikkelingen in de CAO gemeenten en de afschaffing van de levensloopregeling kunnen ervoor zorgen dat de bestemmingsreserve eerder uitgeput is dan waarmee op het moment van overname rekening is gehouden.

Rente
Op dit moment zijn de financieringslasten erg laag door de huidige rentesystematiek levert dit een voordeel op voor de gemeenten. Echter bij een stijgende marktrente zal de rentelast hoger worden dan de beschikbare uitzetting van de kapitaalslasten, wat resulteert in een direct nadeel voor de gemeenten.

Datadiefstal
Naar aanleiding van een geval van datadiefstal in de GGD-systemen, waarover veel publiciteit is geweest, is de Autoriteit Persoonsgegevens begin februari 2021 een onderzoek gestart naar de naleving door de GGD van de Algemene Verordening Gegevensbescherming. Daarbij heeft de Autoriteit Persoonsgegevens aangegeven het toezicht op de GGD te zullen intensiveren. Het is nog niet duidelijk wanneer de uitkomst van het onderzoek van de

Autoriteit Persoonsgegevens te verwachten is en wat de uiteindelijke bevindingen zullen zijn. Onderzoeken en besluiten van de Autoriteit Persoonsgegevens worden doorgaans openbaar gemaakt.

Coronacrisis
De coronacrisis doet een beroep op ons aanpassings- en uithoudingsvermogen. Ruim anderhalf jaar anticiperen we op de golven van de pandemie, voeren we extra taken uit binnen de crisisorganisatie en proberen we zo goed mogelijk onze reguliere taken uit te voeren. Naast de (zorg)inhoudelijke taken die de GGD en crisisorganisatie uitvoeren, heeft de crisis ook invloed op ondersteunende en adviserende taken. De afdelingen Facilitair, Informatiemanagement & ICT, Financiën en Personeel & Organisatie leveren veel extra denk- en uitvoeringswerk. In dit proces worden de additionele taken zeer zorgvuldig opgepakt, maar op een later tijdstip zou kunnen blijken dat een genomen beslissing toch financiële gevolgen heeft anders dan was voorzien. In het geval van bijvoorbeeld het aangaan van huurcontracten voor nieuwe test- of vaccinatielocaties of voor de inhuur van personeel zouden de verplichtingen langer door kunnen lopen dan de vergoeding vanuit VWS. In het geval zich dergelijke gevallen voordoen, dan zullen de effecten incidenteel van aard zijn en geen structurele gevolgen hebben voor de begroting.

Financiële kengetallen
Van de in het BBV opgenomen kengetallen zijn vier van toepassing bij Veiligheidsregio Fryslân.
Deze kengetallen zijn als volgt uitgewerkt:

Kengetallen	Jaarverslag 2020	Begroting 2021	Jaarverslag 2021
Netto-schuldquote	57,15%	%	%
Netto-schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	57,15%	%	%
Solvabiliteit	7,78%	%	%
Structurele exploitatieruimte	0%	0%	0%

Netto-schuldquote
De netto-schuldquote weerspiegelt het schuldenniveau van de organisatie ten opzichte van de exploitatie. Hoe hoger het getal, des te groter de netto-schuld ten opzichte van het begrotingstotaal. Dat de netto-schuldquote veel lager is dan begroot, wordt vooral veroorzaakt doordat de geplande langlopende lening niet is aangetrokken.

Solvabiliteit
De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de organisatie kan voldoen aan haar financiële verplichtingen, en wordt berekend als het aandeel eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen (balanstotaal). In de in de nota’s weerstandsvermogen en reserves/voorzieningen is vastgelegd dat de aangehouden reserves minimaal zijn. Anderzijds leiden de kapitaalintensieve activiteiten tot een hoge mate van externe financiering. De solvabiliteit is als gevolg van deze factoren laag. De solvabiliteit is hoger dan begroot, door het niet uitgeven van gereserveerde bedragen voor in te halen werkzaamheden.

6.3. Onderhoud kapitaalgoederen

In deze paragraaf wordt verantwoording afgelegd over het gevoerde beleid rondom het beheer van de gebouwen die Veiligheidsregio Fryslân in eigendom heeft. Wij hebben onderstaande gebouwen in eigendom/beheer.

- Het hoofdkantoor aan de Harlingertrekweg.
- 66 Brandweerkazernes, waarvan 48 in eigendom.
- 48 locaties voor JGZ, allen gehuurd.
- Het Regionaal Coördinatie Centrum (RCC), ondergebracht bij de meldkamer. Dit pand betreft deels eigendom en wordt vanaf medio 2021 gehuurd.

Daarnaast zijn er tijdens de COVID pandemie vijf panden gehuurd ten behoeve van vaccineren en zeven panden gehuurd om in gebruik te nemen als testlocatie.

Kwaliteitsniveau
Als grondslag voor het beheer en onderhoud van kapitaalgoederen worden vaak de NEN-2767 richtlijnen toegepast. De NEN-2767 is een breed toegepaste wijze van conditiemeting, waarmee de technische kwaliteit van bouw- en installatiedelen op een objectieve manier wordt vastgelegd. Er zijn zes niveaus, die verschillen in kwaliteit aangeven Niveau 1 is 'uitstekend', niveau 6 is 'zeer slecht'. Ons streven bij het beheer en onderhoud is net als voorgaande jaren conditiescore 3. De score betekent dat wij een 'redelijk conditie' nastreven. Plaatselijk zichtbare veroudering vinden wij acceptabel, zolang de functievervulling van bouw- en installatiedelen niet in gevaar komt. Bij de huurlocaties streven wij er naar om een vergelijkbaar kwaliteitsniveau vast te leggen in de huurovereenkomsten.

Op basis van dit uitgangspunt hebben wij onderhoudsvoorzieningen gevormd. Middels een onderhoudsvoorziening worden de lasten van groot onderhoud over de jaren geëgaliseerd. De dotatie aan de voorziening (met andere woorden: de jaarlijkse lasten) is het gemiddelde bedrag van het groot onderhoud dat de komende 30 jaar gepland is. Wettelijk gezien moet dit eens in de vijf jaar, maar in de praktijk hanteren wij een richtlijn van eens in de drie jaar.

Het uitgevoerde onderhoud is in 2021 niet volledig volgens plan verlopen. Een belangrijke oorzaak hiervoor betreft de coronacrisis. Doordat er op grond van rijksbeleid periodiek test- en vaccinatielocaties zijn op- en afgebouwd, is de inspanning van de organisatie minder gericht geweest de reguliere taken, zoals het onderhoud van het reguliere vastgoed. In 2022 zal dan ook een inhaalslag moeten worden gemaakt.

Investeringen
Eerder hebben we grootschalige nieuwbouw- en verbouwplannen uitgesteld, in afwachting van besluiten over taakdifferentiatie. Een aantal brandweerposten bevindt zich in minder goede staat waardoor in overleg met de Bestuurscommissie Veiligheid de bouwagenda weer is opgestart. Op basis van een nieuwe planning en financiële doorrekening is het toekomstperspectief geschetst voor de uitvoering van deze bouwagenda. De komende vijf jaar voeren we de plannen voor meerdere posten uit. De financiële lasten zijn, op basis van het prijspeil medio 2021, tot 2040 gedekt in de meerjaren investeringsplanning. Om te borgen dat de planning, kwaliteit en kosten van de uitvoering van bouwagenda binnen de gestelde kaders blijven, is in 2021 een stuurgroep bouwagenda opgericht, waarin verschillende specialisaties zijn opgenomen. Hiermee beogen wij eventuele verassingen tijdig te onderkennen, zodat er eventueel gepast en tijdig ingegrepen kan worden.

6.4 Bedrijfsvoering

6.4.1. Inleiding
Door de afdeling Bedrijfsvoering wordt een bijdrage aan een veilig en gezond Fryslân geleverd door de kerntaken van VRF (brandweerzorg, crisisbeheersing en publieke gezondheidszorg) zo pro-actief, gericht en effectief mogelijk te adviseren en ondersteunen.

De afdelingen Communicatie, Informatiemanagement, Huisvesting en facilitaire zaken, Inkoop, Juridische zaken, P&O, Financiën en Administratie werken intensief samen met Brandweer, GGD en Crisisbeheersing. Bedrijfsvoering faciliteert, adviseert en bewaakt de grenzen. Door deze taken centraal te beleggen, worden de kosten en de kwetsbaarheid verlaagd terwijl de kwaliteit van de primaire processen hoger wordt. In deze paragraaf Bedrijfsvoering besteden we aandacht aan de onderwerpen, die bijdragen aan het inzicht van het bestuur.

6.4.2 Toekomstbestendige Bedrijfsvoering
Op 1 juli 2020 werd de begroting 2021 vastgesteld en daarmee werd het proces rondom Toekomstbestendige Bedrijfsvoering (TBB) afgesloten. Het proces begon met een benchmark waarbij de toereikendheid van de ondersteunende diensten werd beoordeeld. Deze benchmark toonde aan dat de kwaliteit van de ondersteunende diensten onder druk stond. Door middel van een vervolgonderzoek is concreet gemaakt welke risico's hierdoor werden gelopen en welke investering er nodig was om deze af te dekken. Middels de begroting 2021 zijn de noodzakelijke financiële middelen beschikbaar gesteld.

Het uitgangspunt was om in 2020 te starten met de eerste kwaliteitsverbetering. Door de coronacrisis hebben diverse werkzaamheden vertraging opgelopen waardoor een deel van de activiteiten voor kwaliteitsverbetering doorliepen naar 2021. Middels de eerste begrotingswijziging zijn de financiële middelen overgeheveld naar 2021. In 2021 zijn grote en noodzakelijke stappen gezet om de bedrijfsvoering te verbeteren en toekomstbestendig in te richten. Een groot deel van de beschikbare middelen is omgezet in kennis, nieuwe systemen en extra formatie. Denk hierbij aan ict-systemen, het aanstellen van extra menskracht bij P&O, Communicatie, Informatiemanagement, Huisvesting en facilitair en Financiën. Ook hebben wij externe expertise ingehuurd om het fundament voor informatiemanagement VRF te versterken.

6.4.3 Investeren in informatievoorziening (digitalisering) en ICT
Hierbij verwijzen wij naar bovenstaande en hoofdstuk 5 Programmaverantwoording Organisatie, organisatiethema digitalisering en naar paragraaf 6.4.2 Toekomstbestendige Bedrijfsvoering.

6.4.4 Begroting 3.0
In 2021 is het traject 'Begroting 3.0' doorlopen. Wij onderzochten hoe wij het bestuur en de gemeenteraden in de toekomst het beste kunnen informeren en welke begroting daarbij past. De uitkomst is dat we vanaf 2023 met het programma Gezondheid en het programma Veiligheid gaan werken. Dit laatste programma valt uiteen in het programma Brandweer en het programma Crisisbeheersing. Het programma Organisatie komt te vervallen. Deze opzet wordt gehanteerd in de meerjarenbeleidsplannen 2023-2026 en passen wij daarna toe in de toekomstige kaderbrieven, begrotingen en jaarstukken.

6.4.5 Tevredenheid bestuur
In de periode van november 2020 tot februari 2021 is er een tevredenheidsonderzoek onder bestuurders gehouden. Daaruit blijkt dat zij positief gestemd zijn over zaken als de bestuurlijke inrichting, de wijze van overleggen, de behandeling én de voorbereiding van de onderwerpen. Uiteraard is er ook een aantal verbeterwensen. Het plan van aanpak om de verbeterpunten door te voeren is op 15 december 2021 door het Algemeen Bestuur vastgesteld en wordt in 2022 uitgevoerd.

6.4.6 Betaaltermijn

VRF streeft ernaar om facturen snel te betalen. Deze doelstelling is vertaald in de ambitie om 95% van de facturen binnen 14 dagen te betalen. Dit percentage is de afgelopen jaren behaald. In 2021 liep de betaaltermijn, als gevolg van een verdubbeling van de administratieve lasten door de corona activiteiten (35.969 facturen afgedaan), logischerwijs iets op, namelijk naar 82,9% (gemiddelde betaaltermijn van 17 dagen).

6.4.7 Bewust en hybride werken

Het project Bewust Werken is afgerond. Er is overgestapt op werken met SharePoint en Teams en iedereen heeft een eigen device. Dit maakt het werk flexibeler en gemakkelijker: er kan altijd en overal worden gewerkt, er is toegang tot data en samenwerken gaat makkelijker. De afgelopen periode heeft de meerwaarde van Bewust Werken zich bewezen. De voorzieningen voor thuiswerken en veel digitaal overleggen waren, voordat corona haar intrede deed, getroffen en maakte op afstand werken direct mogelijk.

De coronacrisis heeft groot effect op de manier van werken. Het thuiswerken en de anderhalve metersamenleving heeft beperkingen met zich meegebracht. Ook heeft het ons geïnspireerd om anders naar de manier van werken en het gebruik van de werklocaties te kijken. Het gedeeltelijk thuis- en op kantoor werken zal blijven, ook na de crisis. Dit onderdeel van hybride werken kan van invloed zijn op de huisvesting. Dit wordt momenteel onderzocht. Zodra hierover en over de investering die dit vraagt meer duidelijk is, wordt het bestuur geïnformeerd.

6.4.8 Opbouw personeel

In onderstaand overzicht is de formatie van VRF vermeld in fte (excl.corona GGD) voor de periode 2021.

Kolom	Personeels lid	Uitzendkracht/ extern	Stagiair	Eindtotaal
Bedrijfsvoering	96,77	27,73	2,78	**127,28**
Brandweer	179,50	4,11	1,44	**185,05**
Crisisbeheersing	26,68	3,12	2,00	**31,80**
Directie VRF	5,45	0,00		**5,45**
GGD	352,70	24,61	50,18	**427,49**
Eindtotaal	**661,10**	**59,57**	**56,40**	**777,07**

6.4.9 Verzuim

Gezonde medewerkers	95,28%
Verzuimpercentage	4,72%
Meldfrequentie	0,54

In 2021 was het verzuimpercentage 0,28% hoger dan in 2020. De meldingsfrequentie is 0,10 lager dan in 2020. Concreet betekent dit dat medewerkers zich in 2021 minder vaak ziekmeldden. De ziekteduur was gemiddeld wel iets langer dan in 2020. Overigens staan deze ziektecasussen los van uitval door het coronavirus, daarvan waren medewerkers relatief gezien kort uit de roulatie.

6.4.10 Privacy

Er zijn organisatorische en technische maatregelen getroffen om de privacy binnen de verwerking van persoonsgegevens verder te waarborgen. De functionaris gegevensbescherming en privacy-officer zien toe op de toepassing van de privacywetgeving en rapporteren hierover aan de directie en het dagelijks bestuur (rapportage 2021 wordt voor de zomer 2022 aangeboden). Het doel is om het aantal incidenten te voorkomen, te beperken en af te laten nemen.

6.4.11 BIO en NEN7510

De BIO (Baseline Informatievoorziening Overheid) is het normenkader op het gebied van informatieveiligheid. Het Veiligheidsberaad, waarin de voorzitters van de 25 Veiligheidsregio's zitting hebben, heeft een toenemende behoefte aan meer samenwerking op het gebied van informatieveiligheid. De aanleiding hiervoor is:

a) De dreigingen en de risico's op hacking nemen toe.
b) De financiële kosten en het afbreukrisico dat een veiligheidsregio loopt als ze daadwerkelijk getroffen wordt door een hack is groot.
c) Veiligheidsregio's hebben een voorbeeldfunctie richting ketenpartners en een collectieve verantwoordelijkheid, waarbij elke regio zo zwak is als de zwakste schakel.

Om hierop in te spelen is landelijk het Versnellingsplan Informatieveiligheid gestart. Dit verplicht iedere veiligheidsregio om op 1 januari 2023 te voldoen aan de BIO en de bijhorende GGD aan de NEN 7510. Ook voor het aansluiten van VRF op het landelijke vertrouwelijke Informatie-uitwisselingssysteem (waarschuwt bij cyberaanvallen) van het Nationaal Cyber Security Centrum (NCSC) is voldoen aan de BIO noodzakelijk. VRF is gestart met de voorbereidingen en in 2022 heeft de implementatie prioriteit.

6.4.12 Integriteitsbeleid

VRF wil een integere organisatie zijn en laat dit terugkomen in haar kernwaarden: betrokken, betrouwbaar en professioneel. In dit kader is binnen VRF integriteitsbeleid opgesteld. Doelstelling van dit beleid is om het onderwerp integriteit onder de aandacht te brengen, bespreekbaar te maken, helderheid te verschaffen over wat wordt verwacht van medewerkers en management en hoe om te gaan met eventuele misstanden. Integriteit is ook een vast onderdeel van de dag voor nieuwe medewerkers: de directeur gaat met de medewerkers in gesprek over integriteit en de kernwaarden. In deze bijeenkomst neemt hij ook bij iedereen de eed of belofte af. Ook wordt voor elke medewerker een Verklaring Omtrent Gedrag aangevraagd.

6.4.13 Gedragscode

De gedragscode is bedoeld om rechten en plichten, procedures en sancties, die wettelijk zijn vastgelegd, te concretiseren naar algemeen geldende gedragsregels voor het handelen binnen en buiten VRF. Het is een middel dat houvast biedt bij de dagelijkse zuivere en professionele omgang met de klant en met elkaar en is een uitwerking van het integriteitsbeleid. De gedragscode geldt voor alle medewerkers in dienst van VRF, inclusief vrijwilligers en ook voor andere personen die werkzaamheden verrichten voor VRF, zoals stagiaires, uitzendkrachten en ZZP'ers. Van al deze medewerkers wordt verwacht dat zij te allen tijde conform deze afspraken professioneel en hoogwaardig handelen.

6.5 Verbonden partijen

Stichting Brandweeropleidingen Noord (BON)	
Wijze van belang	De bestuurlijke deelname, samen met VRG en VRD, in de Stichting BON benadert de definitie van een verbonden partij.
Financieel belang	Er is volgens de statuten geen sprake van een financieel belang in de stichting BON. De stichting BON is aandeelhouder in de BON BV. De BON B.V. heeft een 100% deelneming in Oefencentrum Noord B.V. en Brandweeropleidingen Noord B.V.
Eigen vermogen	Volgt
Vreemd vermogen (lang)	Volgt
Omvang resultaat	Volgt
Risico's	Het opschorten of uitstellen van oefeningen en opleidingen van de brandweer in verband met corona, kan leiden tot financiële tekorten bij de BON.

6.6 Corona

Het jaar 2021 stond wederom in het teken van de pandemie. Het hele jaar is de organisatie bezig geweest met de bestrijding ervan.

Gedurende het jaar bewoog de aard van de landelijke opdracht van het Ministerie van VWS mee met de epidemiologische situatie in Nederland. Als GGD Fryslân is dit meebewegen binnen de clusters Bron – en Contactonderzoek (BCO), Testen, Vaccineren steeds gelukt.

Er waren grote pieken en dalen in het aantal besmettingen en daarmee ook in het aantal bron- en contactonderzoeken en testafnames. Aan het begin van het jaar hadden we te maken met nog hoge aantallen besmettingen, in de loop van het voorjaar en de zomer was er een sterke afname maar begin oktober nam het aantal besmettingen weer toe.

Het venijn zat in de staart.
Voor onze organisatie zat het venijn in de staart van 2021. De vaccinatiecampagne is op 15 januari 2021 met 334 vaccinaties gestart op de vaccinatie locatie in het WTC Leeuwarden. In maart en april openden ook de locaties in Drachten, Sneek, Heerenveen, Dokkum, Franeker, Koudum en Appelscha hun deuren. Voor de Waddeneilanden volgden wij samen met de gemeenten aldaar een ‘eigen’ vaccinatiestrategie, na goedkeuring van het RIVM en VWS.

Op het hoogtepunt van deze eerste vaccinatiecampagne zijn er in één week 53.486 friezen gevaccineerd. Na deze piek nam het aantal vaccinaties af. Daarom werdende locaties in Appelscha, Koudum en Franeker in augustus gesloten. De overgebleven locaties schaalden wij af of brachten wij in ‘slaapstand’.

Het wijk- en doelgroepgericht vaccineren startte op 2 juni met een landelijke primeur van de vaccinatiebus. In de periode die daarop volgde heeft de bus op ruim 30 verschillende locaties tussen Holwerd en Wolvega gestaan en zijn er in de bus 5.555 vaccinaties gezet. Daarnaast zijn er 3.069 vaccinaties gezet op diverse pop-up locaties in bestaande wijk- en/of dorpsgebouwen, scholen en medische centra. Ook zijn diverse vaccinatie momenten georganiseerd voor specifieke doelgroepen zoals het AZC en de maatschappelijke opvang.

In november zijn de locaties klaargestoomd voor het boosteroffensief dat op 19 november startte in Dokkum. In de maanden november en december volgden 195.500 boostervaccinaties voor Friese burgers, met een record van 81.356 in de laatste week van 2021.

In totaal zijn er in 2021 954.228 vaccinaties bij Friese burgers gezet. Om dit te realiseren heeft GGD Fryslân samengewerkt met diverse partners, waaronder Tempo Team, de Friese Huisartsen Vereniging, Heelkunde Friesland, Rode Kruis, NHL/Stenden, ROC Friese Poort, Licomar, Kijlstra, de Friese gemeenten, de Friese apothekers vereniging, Arriva en GGD GHOR Nederland.

Boostervaccinatie
Op 2 november kwam de landelijke opdracht om te komen tot een boostercampagne. In een tijdsbestek van twee weken hebben we als GGD Fryslân de start van de booster vaccinatiecampagne weten te realiseren. In de weken daarna is de opdracht verzwaard van alle
60-plussers naar alle 18-plussers die voor eind januari 2022 een boostervaccinatie moeten kunnen krijgen. Om deze opdracht te kunnen volbrengen moest de oorspronkelijke opdracht van 6.100 vaccinaties in week 49 in omhoog naar 60.000 vaccinaties per week in week 52. Een hele grote opgave waardoor er enorm opgeschaald moest worden in lijnen, locaties en personeel.

Een greep uit de acties die we hebben ondernomen:

- Lean specialist ingezet voor het optimaliseren processen en priksnelheid.
- Inzet defensie gerealiseerd.
- Huisartsen opgeroepen om ondersteuning te bieden bij medisch toezicht op locaties en het zetten van boostervaccinaties bij instellingen zonder medische dienst.
- Inzet van eigen GGD / VRF medewerkers.
- Beroep gedaan op netwerkpartners bij gemeentes, in de zorg, het onderwijs en de horeca.
- Prikevents voor zorgmedewerkers en eigen personeel georganiseerd.
- Een beroep gedaan op vrijwilligers. (EHBO, verkeersregelaars etc.)

Bron- en Contactonderzoek
Ook op het gebied van testen en bron- en contactonderzoek hadden we te maken met een grote opgave.
Van het klaarstaan voor een basisvolume van 1.500 testen per dag naar een basisvolume van 6.000 per dag begin december. Ook het testen van alle niet mobiele thuiswonenden en de bewoners van instellingen zonder medische dienst maakte deel uit van de GGD-opdracht. Een opdracht die we uiteindelijk hebben volbracht.

Aantal medewerkers Coronaorganisatie

Onderdeel	Totaal aantal mw.
GGD Cluster Bron- en contactonderzoek	379
GGD Cluster Testen, Advies & Triage	696
GGD Cluster vaccineren Corona	1446
GGD Uitvoeringsteams Corona	81
Eindtotaal	**2602**

Testen
Aantal uitgevoerde testen in 2021

Maand	Aantal testen
januari	41.281
februari	34.390
maart	68.593
april	60.650
mei	38.713
juni	19.304
juli	36.719
augustus	18.146
september	29.574
oktober	32.235
november	93.609
december	65.151
Totaal	538.365

Bron- en contactonderzoeken

Aantal uitgevoerde onderzoeken in 2021

Maand	Aantal BCO's	Fase
januari	6.566	M.n. fase 1 en 3
februari	4.810	M.n. fase 1
maart	6.400	M.n. fase 1 en 3
april	6.117	M.n. fase 1
mei	3.959	M.n. fase 1

juni	723	M.n. fase 1
juli	4.313	M.n. fase 1 t/m 5 (m.u.v. 2)
augustus	2.747	M.n. fase 1
september	3.164	M.n. fase 3
oktober	4.861	M.n. fase 1, 3 en 4
november	20.025	M.n. fase 5
december	18.918	M.n. fase 4 en 5
Totaal	82.603	-

Vaccineren

	2021					
	Week 47	Week 48	Week 49	Week 50	Week 51	Week 52
Aantal boosters gezet	2450	8875	20300	35150	44375	85575

Totaal aantal gezette vaccinaties

	2021
Totaal gezette 1e prikken	399.000
Totaal gezette 2e prikken	355.300
Totaal gezette 3e prikken	4.900
Totaal gezette boosters	196.700
Totaal	955.900